

Jaarverslag 2020

Stichting Collectie De Stadshof

Willem van Genk (1927-2005). Zelfportret zwakzinnigennazorg, 1978, gemengde techniek op papier, 94,5x105 cm

Van Outsider Art naar Solitary Creations

De Nederlandse Stichting Collectie De Stadshof (hierna 'de stichting') verzamelt en presenteert al 35 jaar van over de hele wereld kunstwerken die wij het treffendst aanduiden met de naam Solitary Creations. Het zijn kunstwerken die gemaakt zijn buiten het officiële kunstcircuit en niet passen binnen de officiële kunstgeschiedenis. De makers zijn creatieve natuurtalenten, eigenzinnige individualisten met een onstuitbare scheppingsdrang. En een dringend verhaal dat op zeer persoonlijke wijze vastgelegd moet worden. De stichting wil deze kunstwerken ter beschikking stellen voor museale en studiedoeleinden.

De collectie was in de jaren '90 tentoongesteld in Museum De Stadshof te Zwolle, en is sinds 2002 in langdurig bruikleen bij Museum Dr. Guislain in Gent.

Stichting Collectie De Stadshof organiseert regelmatig exposities uit de omvangrijke verzameling (ca. 7000 werken) op andere kunstlocaties. Of werkt daaraan mee door middel van bruiklenen.

De statutaire doelstelling en feitelijke werkzaamheden van de stichting komen volledig overeen. Met de werkzaamheden van de stichting wordt het algemeen belang gediend. De stichting geniet sinds 1995 erkenning als 'algemeen nut beogende instelling', is in 2009 door de fiscus gecontroleerd en goed bevonden, en is per 1 januari 2012 aangemerkt als een Culturele ANBI, d.w.z. dat de stichting voor minstens 90% het algemeen belang dient, meer specifiek op cultureel gebied.

Het jaar 2020 was qua activiteiten een extreem rustig jaar door het wereldwijd verspreide COVID 19-virus (corona). Er was weinig gelegenheid in het culturele circuit voor wat voor initiatieven en vormen van samenwerking dan ook.

De ambitie van het stichtingsbestuur blijft onveranderd: de kunstcollectie in Nederland een platform te bezorgen. Het bestuur volgt in dat kader allerlei cultuurpolitieke en stedelijke-economische ontwikkelingen op de voet.

De Stadshof beschouwt makers van Solitary Creations als een categorie van beeldende kunstenaars met verbeeldingskracht en artistiek talent, aantoonbaar bezeten van een drang tot zeer persoonlijke expressie, niet gestuurd door de buitenwereld, de kunstmarkt, de kunstgeschiedenis, de contemporaine kunst of andere outsiders. Het oeuvre van iedere kunstenaar kan niet anders dan als een in zichzelf besloten schepping worden opgevat. Qua stijl, inhoud en materiaalgebruik past het werk meestal niet in conventionele kunstkaders (van volkskunst tot avant-garde). De maker noemt zichzelf alleen dan kunstenaar wanneer hem dat door anderen wordt ingegeven. En hij is bepaald niet altijd blij met zijn 'ontdekking' omdat ongewenste aandacht

van buiten hem van zijn werk afhoudt. Solitary Creations zijn eerder uitingen van de homo ludens, die bewijzen dat ook buiten kunstopleiding en kunstgeschiedenis artistiek hoogstaande kunst wordt gemaakt.

August Walla (1936-2001)
Bild fürs Künstlerhaus Pavillon XI, of
'Vieh Tier', z.j.
Diverse technieken op karton
34 x 44,5 cm

Bestuur en organisatie

Het bestuur bestaat uit vijf leden. Er is sprake van een onbezoldigd bestuur.
Er werd in 2020 tweemaal vergaderd, in Utrecht.

De samenstelling van het bestuur was eind 2020 als volgt:

Mr. N. (Norbert) de Munnik, voorzitter

Drs. F.J. (Frans) Smolders, secretaris

M. (Martin) Geerars, penningmeester

E.M. (Liesbeth) Reith, lid

D. (Daan) van Beek, lid

Stichting Collectie De Stadshof had in 2020 geen betaalde medewerkers.

Aangekocht in 2020: Zalin, Karin (1951), Il Bucintore, z.j., wandkleed, diverse technieken op jute, 56x157 cm.

Detail

De werkzaamheden van de stichting

Vorming en instandhouding van de collectie

Hoewel de stichting sinds 2010 beschikt over een bescheiden aankoopbudget, blijft collectie-uitbreiding primair een zaak van schenkingen en bruiklenen van kunstenaars en particuliere verzamelaars. De stichting hanteert artistieke kwaliteit, originaliteit, individualiteit en zeggingskracht als voornaamste selectiecriteria voor haar 'eigenzinnige' verzameling die zij nadrukkelijk als internationale kunstcollectie naar buiten wil brengen.

Verworven in 2020

De volgende kunstwerken werden in eigendom verworven:

Jan de Boer, 38 tekeningen; schenking van de Amsterdamse kunstenaar.

Karen Zalin, Il Bucintore, wandkleed (56x157 cm); deze Venetiaanse historische voorstelling kon worden aangekocht via een Nederlandse verzamelaar.

José (Pépé) Vignes, twee tekeningen, waarvan één een vogel met 4 pootjes en de andere een vervaarlijk uitzijnde vis. Gekocht via Catawiki, van een Franse galerie.

Toezicht en advies m.b.t. de bruikleen van de collectie aan Museum Dr. Guislain

De hele collectie is sinds 2002 in langdurige bruikleen bij Museum Dr. Guislain.

Vanwege coronamaatregelen (reis- en verblijfbepeningen, herhaaldelijke museumsluiting) zowel in België als in Nederland over het hele jaar 2020, kon slechts twee maal depotonderzoek gedaan worden, onder toezicht van bestuursleden Frans Smolders en Liesbeth Reith. De geplande registratiewerkzaamheden, alsmede de in Museum Dr. Guislain uit te voeren behoud- en beheertaken liepen vertraging op.

In 2020 konden daardoor ook geen kunstwerken uit het depot gerestaureerd of conserverend behandeld worden. Slechts het nieuw verworven wandkleed van Zalin werd conserverend behandeld alvorens het kon worden ingelijst, door Lex Lijsten in Arnhem.

Collectie De Stadshof digitaal

De website <http://www.collectiedestadshof.nl> werd verder uitgebreid en geactualiseerd. De website -gelanceerd in maart 2011 in samenwerking met Buro Jonas Vorwerk / In de Walvis, uit Rotterdam- bevat inmiddels werk van en informatie over ruim tweehonderd kunstenaars uit de verzameling De Stadshof en zal steeds verder worden uitgebreid.

Museum Dr. Guislain breidt zijn digitale activiteiten geleidelijk uit in de sociale media en neemt de collectie De Stadshof daarin mee: museumdrguislain.be.

Exposities binnen en buiten Guislain

Algemeen

De stichting wil haar collectie Solitary Creations nationaal en internationaal voor een groot publiek op de kaart zetten als een belangrijke kunstcollectie. In verband daarmee is het de ambitie om belangrijke delen van de collectie expositieklaar en reisvaardig te hebben, d.w.z. dat een groot aantal werken van de belangrijke kunstenaars zijn geconserveerd, beschreven, gefotografeerd, ingelijst of anderszins stand-by gemaakt voor expositie.

Permanent

Een permanente etalage is er in Museum Dr. Guislain. Het museum bestaat sinds 1986 en is gehuisvest in een monumentaal negentiende-eeuws complex.

Het museum beheert drie museale collecties: de geschiedenis van de psychiatrie, sociale fotografie en beeldende kunst. De mogelijkheid de doelstellingen van de stichting aldaar te verwezenlijken, leidde in 2002 tot de ondertekening van een samenwerkings- en bruikleenovereenkomst voor de collectie voor tenminste 10 jaar. Met de kunstcollectie De Stadshof werd Museum Dr. Guislain een belangrijke Europese speler in de categorie art brut, outsiderkunst, naïeve kunst.

Het museum groeide door de jaren gestaag: in 1999 ca. 20.000 bezoekers, in 2002 was dit aantal tot 40.000 gestegen en in 2006 tot ca. 60.000, in 2019 werden 75.129 bezoekers geteld, in 2020 was er uiteraard een stevige daling door de tijdelijke museum- en scholensluitingen.

Er wordt gekozen voor een sterk aanbod van tijdelijke tentoonstellingen rond maatschappelijke thema's met veel randactiviteiten voor een breed publiek, waaronder zeer veel scholieren en studenten.

Nieuw in de collectie

38 tekeningen van de Amsterdamse kunstenaar

Jan de Boer (1963),
titel: 056 I-IV, 2014,
26x 37cm,
kleurpotlood op
papier

Wisselexposities

Sinds **23-06-2017** presenteren Museum Dr. Guislain en Stichting Collectie De Stadshof in de kunstvleugel van het Gentse museum de tentoonstelling **De Kabinetten Kunstcollecties**.

De Kabinetten toont ruim 200 kunstwerken, van de hand van een 30-tal kunstenaars:

Gijs Ambrosius, Raya Bar-Adon, Mickaël Bethe-Selassié, Bert Bovenberg, Tim Brown, François Burland, Nek Chand, Vivian Ellis, Willem van Genk, Siebe Wiemer Glastra, Martha Grunenwaldt, Ognjen Jeremic, Bertus Jonkers, Sylvia Katuszewski, Jan Kervezee, Sai Kijima, Yubi Kirindongo, Hans Langner, Gerard van Lankveld, Bonaria Manca, Dirk Martens, Markus Meurer, Karhang Mui, Hans Poolman, Hans Scholze, J.H.W. Weissenbruch en Johnson Weree. Daaronder diverse recente aanwinsten.

De tentoonstelling is bedoeld als een meerjarige maar dynamische expositie, waarin enkele malen per jaar wisselingen plaatsvinden. Dit gebeurt zowel uit conservatorische overwegingen alsook om een breed publiek steeds opnieuw te verrassen. Als catalogus dient het 328 pagina's tellende collectieboek De Stadshof: Solitary Creations. 51 Artists out of De Stadshof Collection.

De expositie zou na drie jaren geheel omgegooid worden, maar is ten gevolge van de corona-beperkingen stilzwijgend gecontinueerd tot een nader vast te stellen einddatum.

19-09-2019 – 15-03-2020, 3x verlengd, uiteindelijk tot 03-01-2021 **WOEST**: Willem van Genk 1927–2005. In het OAM / Hermitage, in Amsterdam. Samenstelling: kunsthistorica en voormalig directeur van Museum De Stadshof in Zwolle Ans van Berkum; vormgeving Walter van den Beirendonck, de bekende modeontwerper uit Antwerpen. Stichting Collectie De Stadshof gaf twee werken in bruikleen: Zelfportret Zwakzinnigennazorg (zie voorzijde van dit jaarverslag) en Microcollage '73. Studiereis van Beatrix en Claus.

22-02-2020 – 30-08-2020, verlengd tot nov. 2020 **Collectie Paul Rijkens** in het Stedelijk Museum Alkmaar, samengesteld door gastconservator Kees van der Geer. Als bruikleen van Stichting Collectie De Stadshof hingen er twee kunstwerken uit beginjaren '60 van kunstenaar Alexandrine (zie achterzijde omslag). Ze staan afgebeeld in de gelijknamige tentoonstellingscatalogus, uitgegeven bij Waanders.

24-09-2020 t/m 10-01-2021 Danser Brut in het Bozar, Brussel en in Museum Dr. Guislain, Gent, met werken uit collectie De Stadshof van Madge Gill, Davood Koochaki, Dwight Mackintosh en Gaston Mouly.

Publicaties

Een uitgebreid interview werd gegeven door Liesbeth Reith en Frans Smolders aan Jennifer Gilbert voor de digitale rubriek Meet the Collectors van de Britse Jennifer Lauren Gallery. De verzamelde interviews zullen worden verzameld in een kloek boek waaraan tenminste 50 verzamelaars van naam wereldwijd bijdragen en dat daardoor ook wereldwijd verspreid zal worden. Voor het interview, zie: www.jenniferlaurengallery.com/meet-the-collector.

Contacten met samenwerkingspartners en relaties

Het onderhouden van het netwerk van de stichting was fysiek vrijwel onmogelijk in coronajaar 2020. Reismogelijkheden waren zeer beperkt, beurzen waren afgelast en tentoonstellingen gesloten.

Financiën

Stichting Collectie De Stadshof profiteert sinds 2010 van een legaat aan de Stichting Museum voor Naïeve Kunst, waarvan zij de rechtsopvolger is. Om een zorgvuldig beheer en effectieve besteding van de financiën te waarborgen werd in 2011 een steunstichting opgericht: Stichting Maaïke Koelemeij-Postma, die op afroep schenkingen doet.

Stichting Collectie De Stadshof laat het geld ten goede komen aan vele bovengenoemde aspecten van de collectie: registratie, onderzoek en publicaties, digitalisering en fotografie, aan de voorbereiding van exposities, aan conservering en restauratiewerkzaamheden, en aan promotiematerialen (website). Investeren in een grotere zichtbaarheid en bekendheid van de verzameling Solitary Creations in het algemeen blijft van belang. Vanwege coronamaatregelen over het hele jaar 2020 stonden werkzaamheden en dus ook uitgaven op een zeer laag pitje.

Er vond in de verslagperiode geen actieve fondsenwerving plaats.

De stichting is wel aangesloten bij Stichting Geef Gratis om collectief met andere goede doelen geld te kunnen inzamelen.

De financiële jaarcijfers over 2020

De uitgaven bedroegen € 8.594.

De steunstichting Maaïke Koelemeij-Postma fourneerde € 10.000 op de bankrekening, op basis van de vastgestelde jaarbegroting.

Het resultaat over 2020 bedraagt € 1.445.

Zie verder de jaarrekening 2020.

Frans Smolders

Secretaris van het Bestuur Stichting Collectie De Stadshof

Alexandrine (1903-1980)
Chemin de la Mer
à Antibes, 1972,
olieverf op doek,
65 x 55 cm

Stichting Collectie De Stadshof

Bestuurssecretariaat: drs. Frans Smolders

Gewijzigd postadres:

Croeselaan 263, 3521 BR Utrecht

info@collectiedestadshof.nl

www.collectiedestadshof.nl